

Moralist die niet moraliseert

Monoloog Peter De Graef fris en verrassend

Van onze medewerker

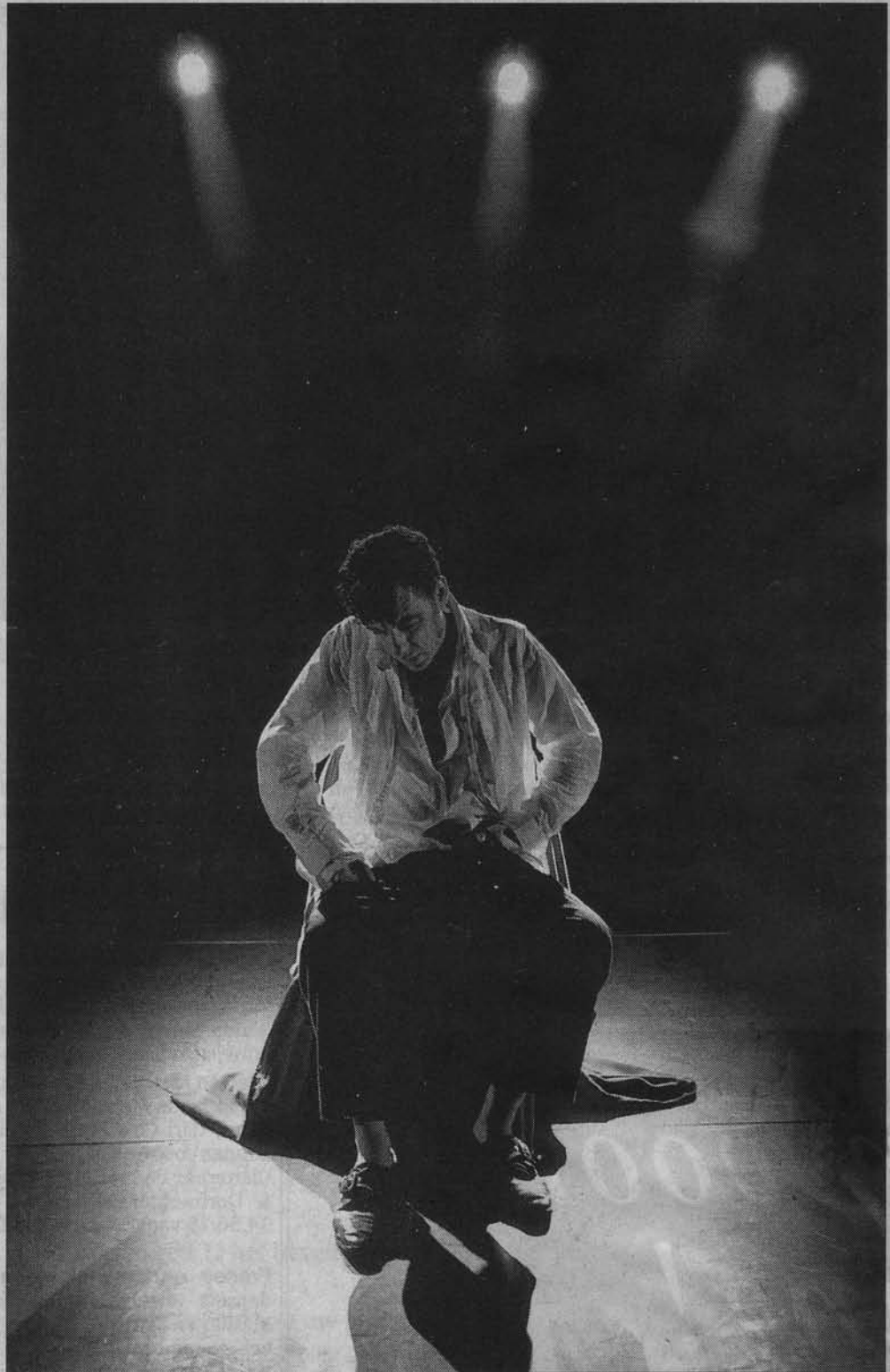
BRUGGE — Peter De Graef schrijft en speelt monologen die grillige lijnen trekken in je ziel. Met veel humor nemen zijn groteske teksten de toeschouwer op sleeptouw in een wereld van wreedheid, gekte en fantasie, waarin hij achter elke hoek zichzelf en de werkelijkheid tegenkomt. Hij wordt uitgenodigd van alles mee te construeren, maar voortdurend op het verkeerde been gezet. De Graef zingt zoals hij gebekt is, maar elke nieuwe productie is even fris en verrassend. Dat geldt ook voor *Henry*.

THEATER

DE verteller is meestal een sjofele figuur. Op het eerste gezicht ietwat sloom en naïef, maar eigenlijk zeer alert en pienter. Uit zijn verschijning spreekt een mengeling van vrolijkheid en vertwijfeling. De variante is dit keer een engelbewaarder, die zo blij is dat hij eindelijk eens een oproep kreeg van beneden, dat hij over die bewuste dag wil vertellen. Zijn verhaal gaat over „zijne mens”. Een rist personages, inclusief het vette konijn Walter, zorgen voor waarlijk absurdistische constellaties.

Op het eerste gezicht heeft het tekstconcept iets van een persiflage op *Onder het melkwoud*. Net als bij Dylan Thomas observeren we als buitenstaander het reilen en zeilen in een dorp. We nemen een kijkje in het hoofd en het hart van de inwoners, zien het gewriemel van hun relaties, hun grote en kleine verdrietjes en vreugden. De engel roept al die figuren op, met de giechelende verwondering van een ouwe vrijster, maar ook met de alwetendheid van de auteur die alles op zijn eentje aan het verzinnen is.

Die kleurrijke personages weten immers niet dat ze meespelen in dit verhaal, net zoals wij — mensen — geen weet hebben van het echte Leven boven, in en rondom ons. Ze komen ten

Peter De Graef in „Henry”: mengeling van vrolijkheid en vertwijfeling. © Jan Vernieuwe

slotte allemaal samen in dat ene personage dat De Graef heet. Hij is de speelman, het tintelen-

de „medium” dat voelbaar maakt wat we niet in onze greep hebben omdat we het niet be-

grijpen, namelijk de binnenkant van de dingen.

Het gaat om de dualiteit van

lichaam en geest, trivialiteit en luciditeit. Rationeel gemier staat tegenover bevrijdende spiritualiteit. De mens is blind, hij ziet alleen het meet- en controleerbare. Ondergedompeld in wetenschappelijkheid, economische imperatieven en maatschappelijke vooroordelen, weet hij nauwelijks nog wat goed of slecht is. Dat heeft tragische consequenties. Bovendien ontstaat een wildgroei van frustraties, die ooit individueel of collectief uitgeoest worden.

In zekere zin is De Graef een moralist, maar dan een die niet moraliseert. Hij is er zich van bewust dat de mens op het verkeerde pad is en laat elke toeschouwer daar op zijn manier achter komen. Hij verknoot banale verhaalstukjes tot een nieuw fantasmagorisch verhaal. De moraal is dan de pit van een burleske vrucht die voor onze ogen zacht openbaar. Of misschien alleen de smaak van de vrucht.

Die smaak is niet bitter. De voorstelling is heel lichtvoetig, maar spant voortdurend je aandacht op. De tot scherpe details uitgepuurde tekst werkt nog suggestiever door de schalksheid en de achteloosheid waarmee hij gezegd wordt. Nu eens neemt De Graef tussen neus en lippen een literair loopje met zijn beschrijvingen, dan weer vallen ze met een droge tik op de grond. Nu eens raakt hij even in een thrillersfeer, dan weer verlustigt hij zich in de esthetiek van het lelijke. Het beeld van mensen op de tast in de duisternis, is somber maar ook lachwekkend.

Henry is een voorstelling om met open mond en blij gemoed naar te kijken en te luisteren. Zelfs wanneer we verklappen dat je finaal terechtkomt in een multidisciplinair experiment om binnen de voedselketen onregelmatigheden op de wetgeving van Volksgezondheid op te sporen, kan de pret niet op.

Fred SIX

Op reis tot eind mei (03-235.04.90).